

VIJESTI

55/1
GODINA XLV
ZAGREB, LIPANJ 2018.

HRVATSKOGA GEOLOŠKOG DRUŠTVA

TEMA BROJA
Klizišta u Hrvatskoj

Miocen sjeverne Hrvatske: od blata do zlata

Jasenka Sremac i Josipa Velić

Skupina istraživača drevnoga miocenskog mora Paratetis osmislila je izložbu u Hrvatskome prirodoslovnom muzeju o čudesnom slijedu promjena klime, flore i faune na prostoru sjeverne Hrvatske tijekom miocenske epohe (23 do 5,33 milijuna godina prije današnjice). Promjene kopnenih, riječnih jezerskih i morskih okoliša, koje su se događale u to vrijeme, prepoznate su na temelju obilježja stijena i fosiliziranih organizama.

Autori izložbe i istoimene prateće knjige, Davor Vrsaljko, Marija Bošnjak i Sanja Japundžić izabrali su i prikazali publici najljepše primjerke miocenskih stijena i fosila iz zbirke Hrvatskoga prirodoslovnog muzeja u Zagrebu, Hrvatskoga geološkog instituta, Parka prirode Papuk i Zavičajnoga muzeja Našice.

Izložba je otvorena 5. siječnja 2017. godine, uz mnoštvo uzvanika iz prirodoslovnih struka i ljubitelja prirode, uz uvodnu riječ ravnateljice, prof. dr. sc. Tatjane Vlahović, emotivni govor dr. sc. Davora Vrsaljka i dodatne komentare koautorice dr. sc. Marije Bošnjak i stručne suradnice prof. dr. sc. Jasenke Sremac. Posjetitelji su je mogli pogledati do kraja kolovoza 2018. godine.

Među fosilima pozornost posjetitelja su privlačili ostaci većih morskih i kopnenih organizama, mekušaca, koralja, ježinaca, morskih pasa, raža, riba koštunjača, morskih krava, praslonoza, prakonja, kopnene flore, a mogli su zaviriti i u osobitosti mikrosvijeta, foraminifera, ostrakoda, dijatomeja, silikoflagelata i peludnih zrna. Prvog autora, Davora Vrsaljka, posebno je fascinirao neobičan način slaganja kućice puža roda *Xenophora*, koji na sebe naljepljuje kamenčiće, ljušture i kućice drugih organizama, pa ga je izabrao kao jednoga od simbola izložbe.

Jedan od zanimljivih izložaka je i pero plijenora, nađeno u kamenolomu Našice, nalaz koji je prvi puta predstavljen javosti na 5. Hrvatskome geološkom kongresu u Osijeku, 2015. godine.

Puž roda *Xenophora* na pozivnici; Pozivnica na promociju knjige *Miocen sjeverne Hrvatske*; Pero plijenora nađeno u kamenolomu našičke cementare

Promocija knjige u Hrvatskome prirodoslovnom muzeju 16. travnja 2018. godine

Umjesto klasičnoga kataloga, autori izložbe pripremili su tvrdo ukoričenu knjigu istoimenoga naslova, čija je promocija održana 16. travnja 2018. godine.

Knjiga je pisana za sve koje zanima daleka povijest našega Panonskog prostora, a posebno je korisna za geologe i studente geologije, prirodoslovce i ljubitelje prirode. U uvodnom dijelu prikazana je vremenska ljestvica i objašnjen pojam geološke starosti. Zatim nas autori polako uvode u miocenska zbivanja, obuhvaćajući pri tom paleogeografske rekonstrukcije širega Mediteranskoga prostora, opisujući stijene i geotektonske procese. Zanimljivosti i crtice vezane za miocen, od nazivlja, preko fosila, do mineralnih sirovina, prikazane su na odijeljenim, rubnim dijelovima stranica. Čitatelje će zasigurno privući i brojne izvrsne fotografije fosila koje čine značajan dio sadržaja ove knjige.

Za strukovnu javnost od velike je vrijednosti detaljan popis radova koji se bave miocenskom problematikom, a zauzima čak 11 stranica ispisanih sitnim slovima.

Na kraju knjige su popisane kataloške jedinice uz izložbu, iz kojega je razvidno koji se uzorci čuvaju u zbirkama Hrvatskoga prirodoslovnog muzeja, a koji su posuđeni od drugih institucija.

Knjiga je tiskana u nakladi od 300 primjeraka, a izložbu i tisak knjige financijski su poduprli Grad Zagreb, Gradski ured za obrazovanje, kulturu i sport i Ministarstvo kulture Republike Hrvatske, uz donatorsku pomoć Nexe grupe.

Autori ove izložbe i publikacije željeli su što većemu broju posjetitelja i čitatelja otvoriti prozor u čudesni i brzo promjenjivi svijet miocenske epohe, a iskreno vjerujemo da su u tome uspjeli.

Autorice ovoga napisa, profesorice Jasenka Sremac i Josipa Velić, imale su zadovoljstvo pratiti pisanje i oblikovanje publikacije i dati svoj mali doprinos kroz recenzentski postupak.

